

Een bijzonder wijkje en dat is het

'Heksenberg vroeger - van spookheide tot eigenzinnige woonwijk', heet het boek waarin een ganse eeuw aan de lezer voorbijtrekt.

Van ON IV, pastoor Klein, tippelzone, wijkfiguren en anekdotes tot de tijdgeest

Foto's:
1. Wijlen pastoor Klein met de Rwandese tweeling die dankzij hem in veiligheid was gebracht.
2. Door maanden te patrouilleren wisten bewoners van Heksenberg en Palemig de tippelzone te weren.
3. Een Heksenbergs succesverhaal: frisdrankenfabriek Herschi van Herman Schiffers.
4. De mijn zonder welke de wijk niet was gebouwd: Oranje Nassau IV

foto's Historisch Goud

door Siebrand Vos

Een ganse eeuw Heksenberg laat zich vanzelf niet in een enkel krantenstukje samenvatten. Hooguit in wat steekwoorden: spookheide, Oranje Nassau IV, import, gemeenschapszin en natuurlijk tippelzone. Voor veel veertigers, vijftigers, zestigers en zeventigers was de strijd tegen die tippelzone er een om nooit te vergeten. Heksenberg werd er in 1997 landelijk nieuws mee. De vasthoudendheid waarmee de bewoners van deze Heerlense wijk die strijd hebben gestreden - de zone werd uiteindelijk naar een buitengebied verplaatst - dwong alomteverwondering af. Toen VV Heksenberg twintig jaar later het gevecht aanging met de gemeente Heerlen, moest menig een er onbewust aan terugdenken. Heksenberg als het Gallische dorpje uit *Asterix en Obelix*, dat zich niet zomaar gewonnen geeft. Of, vrij naar *Dik Trom*: 'Het is een bijzondere wijk en dat is het.'

We nemen het boek over Heksenberg door met Harry 'Hay' Stoffelen (tekstschrijver, gepensioneerd onderwijzer) en Harry Pieters (documentatie, ook net met pensioen). Zij worden gesouffleerd door Kleis Adema en Henk Butink, maatschappelijk actieve raadsleden en mede-initiatiefnemers.

Als de tippelzone ter sprake komt, veert het viertal op. De anekdotes vliegen over tafel: over de protestmars, het groepsgewijs patrouilleren in de avonduren (langer dan een jaar!), wie de v্লাai en de vis bezorgde en de strijd in de Heerlense politieke arena. Kleis Adema werd actief voor het CDA, maar die partij luisterde niet naar de wijk. Daarvoor moest eerst een ledenvergadering worden 'overvallen' door een groep net lid geworden activisten - dat waren nog eens tijden.

Wat de anekdotiek ontstijgt, is vooral het samenbindende karakter van die acties. Heksenberg mocht dan altijd al een relatief hechte gemeenschap zijn geweest - met veel import, onder wie nogal wat Polen en Slovenen - na de sluiting van de mijn ON IV begon ook daar de klad in te komen.

Als iets samenbindt, dan is het wel een gemeenschappelijk doel en een gezamenlijk gestreden strijd, werd weer eens duidelijk. Er zijn nog steeds reünies van mensen die ooit

samen patrouilleerden. Adema: „Een groepje dames uit Heksenberg en Palemig leerde elkaar kennen toen ze op woensdagavonden de wacht hielden - die gaan nog steeds elke woensdag wandelen." Maar goed, deze episode is genoegzaam bekend. Het boek staat vol met *petite histoires* over van alles en nog wat. Daarbij zijn er door de vele groepsfoto's nauwelijks wijkbewoners die er niet in voorkomen. Documentalist Harry Pieters (67) wijst op het belang van de parochie-

bladjes, wijkuitgaven, jubileumboeken en clubblaadjes die hij jarenlang verzamelde. Die leverden een schat aan informatie. Ze vertellen iets over de tijdgeest en maatschappelijke ontwikkelingen, maar staan ook vol weetjes over het Heerlen van de vorige eeuw. Het mijnverleden kennen we. Maar wie weet nog van het Formule 1-circuit dat er net niet kwam?

Wat de lezer van buiten zeker blijft, zijn de wederwaardigheden van wijlen pastoor Frans Klein. Het lukte hem via kerkelijke connecties enkele kinderen uit het door genocide getroffen Rwanda naar Heksenberg te halen. Niet veel later raakte hij zelf zoek in Griekenland. Een ongeluk bleek een jaar later, toen zijn lichaam werd gevonden. *Heksenberg vroeger - van spookheide tot eigenzinnige wijk* is deel zes van *De geschiedenis van de Heerlense buurten*, een publicatiereeks van Historisch Goud-Rijkshy. Dankzij Het Land van Herle en Werkgroep Heksenberg kon het boek worden gemaakt. Stadshistoricus Roelof Braad bewaakte als eindredacteur de kwaliteit. Als het Henk Butink ligt, volgt er een tweede boek dat ingaat op een roemruchte periode. Het onderwerp laat zich raden.

Het boek is te koop bij Tabak & Gemak in de Mgr. Hanssenstraat en Primavera Heerleheide. Prijs: 22,50 euro.